

Het Centrum voor Religieuze Kunst en Cultuur

“De combinatie van expertise over onroerend, roerend en immaterieel religieus erfgoed is onze sterkte”

Julie Aerts

CENTRUM VOOR RELIGIEUZE KUNST EN CULTUUR

Alle kerk- en gemeentebesturen, ongeveer 300 religieuze instituten en 1800 parochiekerken, eigenlijk al wie geïnteresseerd is in religieus erfgoed

Collectie: 48.159 objecten geregistreerd in de CRKC-databank

Ons lievelingsstuk: Tijdens inventarisatiewerkzaamheden in een Brussels klooster ontdekten medewerkers van het CRKC een tot nu toe onbekend werk van de Mechelse renaissanceschilder Michiel Coxie (1499-1592), ook wel de Vlaamse Raphaël genoemd. Het betreft een paneelschilderij met de voorstelling van de Kruisdraging van Christus.

Leukste compliment ooit gekregen: Een tijdje geleden ontvingen we een lief kaartje van enkele kloosterzusters die op die manier wilden bedanken voor de hulp bij de zorg voor hun collectie.

Wanneer werd het CRKC opgericht?

Het Centrum voor Religieuze Kunst en Cultuur (CRKC) vzw werd in 1997 opgericht als binnenkerkelijk steunpunt voor behoud, beheer, ontsluiting en waardering van het religieuze erfgoed. Stichters waren de Vlaamse bisdommen, de koepelorganisaties van de religieuzen in Vlaanderen, de Vereniging van Vlaamse Norbertijnenabdijen en de KU Leuven. In 2009 werd het CRKC door de Vlaamse overheid erkend als landelijk expertisecentrum voor het religieus cultureel erfgoed in het kader van het Cultureel Erfgoeddecreet van 28 mei 2008. Naar aanleiding van de conceptnota ‘Een toekomst voor de Vlaamse parochiekerk’ van minister Bourgeois kwam de poot onroerend kerkelijk erfgoed er in 2012 bij. In 2014 nam het CRKC ook Museum Parkabdij binnen haar werking op.

Wat is jullie opdracht en hoe vullen jullie die in?

Het CRKC verzamelt kennis en deelt expertise over religieus erfgoed, ondersteunt en adviseert erfgoedbeheerders en bevordert de belangstelling voor religieus erfgoed. Het departement Religieus Cultureel Erfgoed maakt inventarissen van roerend kunst- en cultuurpatrimonium, begeleidt herbestemmingen van erfgoedcollecties, biedt advies en geeft vorming. Het CRKC besteedt ook aandacht aan immaterieel cultureel religieus erfgoed zoals processies. Het departement Onroerend Kerkelijk Erfgoed is het aanspreekpunt voor valorisatie, medegebruik, neven- en herbestemming van cultusgebouwen voor de openbare eredienst. Onlangs startte het CRKC ook een werking rond veiligheidszorg voor parochiekerken op. Daarnaast staat het CRKC in voor de museale uitbouw van Museum Parkabdij, dat in 2015 een erkenning op regionaal niveau ontving. Onze prioriteit ligt bij het erfgoed van de katholieke kerk, zonder evenwel het erfgoed van de andere in ons land erkende religies uit het oog te verliezen. Zo zal binnenkort de

Handleiding voor het opstellen van een kerkinventaris voor protestantse, orthodoxe en anglicaanse kerken verschijnen.

Hoe meten jullie de impact van jullie werk?

Het religieus erfgoedveld is enorm groot en divers. In 2013 brachten we dit in kaart, wat resulteerde in de publicatie *Atlas van het religieus erfgoed in Vlaanderen*. Daarbij werden 1786 parochiekerken en 301 religieuze instituten in Vlaanderen geteld. De atlas rapporteert ook over het erfgoed van de andere erkende erediensten.

Registratie is een basiswaarde om dit erfgoed te kunnen ontsluiten en valoriseren.

Daarnaast merken we dat er in het veld grote noden bestaan voor wat betreft de herbestemming van zowel roerend als onroerend religieus erfgoed en dat ook betekenisoverdracht een belangrijke uitdaging is. Via studiedagen en vormingsmomenten blijven we in contact met onze erfgoedgemeenschappen.

Daarnaast merken we dat er in het veld grote noden bestaan voor wat betreft de herbestemming van zowel roerend als onroerend religieus erfgoed en dat ook betekenisoverdracht een belangrijke uitdaging is. Via studiedagen en vormingsmomenten blijven we in contact met onze erfgoedgemeenschappen.

Welke ambities willen jullie als team nog graag verwezenlijken?

Er liggen heel wat projecten op tafel. Zo zal binnenkort ons stappenplan voor waardering en selectie van het erfgoed van parochiekerken via een website ter beschikking worden gesteld. Ook het systematisch invoeren van collectiebeschrijvingen van alle kloostercollecties in onze databank is een uitdaging voor dit jaar. In het kader van onze nieuwe werking rond veiligheidszorg willen we kerkbesturen begeleiden bij het opstellen van calamiteitenplannen. We willen kerkbesturen en gemeentebesturen ook helpen bij het opmaken van

“**VERANDERINGEN IN HET PAROCHIEKERKENLANDSCHAP EN DE SNELLE VERGRIJZING VAN DE RELIGIEUZE GEMEENSCHAPPEN ZORGEN ERVOOR DAT VEEL RELIGIEUS ERFGOED DAKLOOS DREIGT TE RAKEN.**

een parochiekerkenplan. De belangrijkste uitdaging voor het komend jaar is de uitbreiding van het museum met een grootse opening in het najaar van 2017.

Hoe hebben jullie de sector zien evolueren? En hoe kijken jullie naar de toekomst?

Veranderingen in het parochiekerkenlandschap en de snelle vergrijzing van de religieuze gemeenschappen zorgen ervoor dat veel religieus erfgoed dakloos dreigt te raken. Het komt er dus op aan om op korte termijn duurzame oplossingen te bieden. Alles wijst erop dat deze tendens in de toekomst zal worden verder gezet. Het CRKC zal deze ontwikkelingen op de voet blijven volgen.

Wat maakt jullie team zo uniek?

De combinatie van expertise over onroerend, roerend en immaterieel religieus erfgoed binnen één organisatie is de sterkte van het CRKC. Op die manier kunnen we dossiers op een integrale wijze benaderen. Bovendien nemen we als intermediair een unieke positie in tussen de burgerlijke en kerkelijke overheden.

Kan je het team en de organisatie in twee zinnen toelichten?

CRKC beschikt over een jong en gemotiveerd team met diverse achtergronden. Als steunpunt voor alles wat met religieus erfgoed te maken heeft in Vlaanderen en Brussel bekleden we een unieke positie. ■■

DE TEAMLEDEN:

- Jan Klinckaert: directeur departement Religieus Cultureel Erfgoed
- Jan Jaspers: directeur departement Onroerend Kerkelijk Erfgoed
- Nick Van Uffelen: administratief directeur
- Loes Verschuren: medewerker communicatie
- Marina Willekens: administratief medewerker
- Liezelotte De Clus: medewerker databank
- Julie Aerts: afdelingshoofd eerstelijnszorg, adviesverlening en trajectbegeleiding
- Annemie Van Dyck: afdelingshoofd registratie en collectiebeheer
- Stefanie Van der Zweth: wetenschappelijk medewerker
- Sophie Anseeuw: wetenschappelijk medewerker
- Phaedra Bosmans: depotbeheerder
- Dimitri Stevens: wetenschappelijk medewerker onroerend kerkelijk erfgoed
- Jonas Danckers: wetenschappelijk medewerker veiligheidszorg en parochiekerkenplannen
- Liesbet Kusters: wetenschappelijk medewerker museum
- Candice Van Heghe: wetenschappelijk medewerker tentoonstellingen